

Vědecký výbor pro potraviny

Klasifikace:	Draft		<i>Pro vnitřní potřebu VVP</i>
	Oponovaný draft		<i>Pro vnitřní potřebu VVP</i>
	Finální dokument		<i>Pro oficiální použití</i>
	Deklasifikovaný dokument	X	<i>Pro veřejné použití</i>

Název dokumentu:

Zpráva o činnosti VVP za funkční období 2003 - 2005

Poznámka:

Výroční zpráva VVP za rok 2005
a souhrn činnosti za období let - 2003 až 2005

Státní zdravotní ústav, Palackého 3a, 612 42 Brno
tel/fax +420541211764, URL: <http://www.chpr.szu.cz/vedvybor/vvp.htm>

Postavení VVP a zahájení činnosti

Vědecký výbor pro potraviny (VVP) působí jako poradní skupina expertů pro Koordinační skupinu bezpečnosti potravin (KS BP). Byl zřízen na základě usnesení vlády ČR č. 1320/2001. Svou činnost zahájil 5. 2. 2003. V letech 2003 až 2005 pracoval podle každoročně sestaveného a schváleného rámcového plánu.

Výčet odborných oblastí, ve kterých se VVP angažuje, je zrcadlovou obdobou panelů EFSA (Evropský úřad pro bezpečnost potravin), samozřejmě s ohledem na personální a technické podmínky. Jedná se o tyto oblasti: zdravotní nezávadnost potravin a surovin k jejich výrobě, výživa, aditiva, pesticidy, kontaminanty chemické a mikrobiologické, geneticky modifikované potraviny a potraviny nového typu, materiály a předměty přicházející do styku s potravinami, alimentární onemocnění, alergie, veterinární léčiva (ve vztahu k potravinám).

Na konci roku 2005 bylo Koordinační skupinou pro bezpečnost potravin rozhodnuto o ustavení nového vědeckého výboru, který se bude speciálně věnovat „geneticky modifikovaným organismům a potravinám na jejich bázi“. Tato problematika bude proto z VVP vyčleněna a nadále řešena mimo něj. VVP si však ponechává působnost v oblasti tzv. potravin nového typu.

Organizační a personální zabezpečení

Organizace práce VVP je vymezena jeho statutem, jednacím řádem a procedurálním manuálem. Sídlem VVP je Státní zdravotní ústav v Praze. Technické zabezpečení činnosti VVP bylo svěřeno Centru hygieny potravinových řetězců v Brně. Administrativu zajišťoval sekretariát VVP zastoupený vědeckým tajemníkem a sekretářkou, kteří jsou zaměstnanci SZÚ, bez vymezení pracovních úvazků na tuto činnost.

Členové VVP byli vybíráni z uchazečů, které shromáždilo Ministerstvo zdravotnictví ČR. Cílem bylo sestavit skupinu kvalifikovaných odborníků ČR, reprezentujících jednotlivé oblasti působnosti VVP, včetně zástupců kontrolních organizací nad potravinami (OOVZ, SZPI, SVS), kteří ovšem působí jako členové VVP bez hlasovacího práva v jednotlivých odborných kauzách. Celkový počet členů VVP byl stanoven na 15. Na konci roku 2005 měl VVP 12 členů. V uvedeném tříletém období byl předsedou VVP zvolen tajnou volbou Jiří Ruprich a místopředsedou Jitka Sosnovcová. Seznam řádných členů VVP a zástupců kontrolních organizací, včetně jejich stručných životopisů je veřejně dostupný na webové adrese <http://www.chpr.szu.cz/vedvybor/clenove/vvpclenove.htm>.

V průběhu roku 2004 došlo k personálním změnám – jako nová členka VVP byla přijata Dana Müllerová, která pracuje v oblasti výživy. V roce 2005 se členství z důvodu zaneprázdněnosti vzdal Pavol Hlúbik, který rovněž zaštiťoval oblast výživy.

Souhrn činností VVP za rok 2005

V tomto roce se VVP sešel, jako již tradičně, na čtyřech plenárních zasedáních, na kterých byly dle předem stanoveného programu projednávány připravované odborné materiály. Materiály zpracované a publikované VVP jsou členěny na studie a stanoviska/informace. Studie představují určitou „inventuru“ situace v dané oblasti bezpečnosti potravin v ČR a definují obvykle odborné priority pro řešení. Stanoviska a informace reagují na dotazy kladené Koordinační skupinou pro bezpečnost potravin nebo jsou reakcí VVP na aktuální problémy. Často jde o reakce komplementárně reagující na vydávané materiály EFSA, ovšem

z národní perspektivy. Speciálním výstupem práce VVP jsou výsledky průzkumu veřejného mínění. Průzkum provádí nezávislá certifikovaná agentura pro průzkum veřejného mínění, na základě dotazů formulovaných členy VVP, které mají tematický vztah k bezpečnosti potravin.

Z významných pracovních výsledků VVP v roce 2005 lze uvést např. shromáždění podkladů k problematice *trans* mastných kyselin (TFA) v potravinách. Potřeba i nadále diskutovat konkrétní výsledky a poznatky vyplynula z informace VVP zpracované na toto téma (VVP:STAN/2004/11/deklas/TFA/info1). Diskuse k uvedeným materiálům, analytice, i námětům pro výrobce a spotřebitele proběhla na 9. zasedání VVP. Tématika byla řešena na speciální pracovní schůzce, za přítomnosti předních odborníků ČR, kteří se problematiku TFA zabývají.

Zvláštní pracovní skupina odborníků byla také svolána k přípravě informace VVP ve věci harmonizace evropských mikrobiologických kritérií. Cílem této informace bylo popsat stav, možný vývoj a očekávané důsledky vyhlášení společných evropských mikrobiologických kritérií pro potraviny, ještě před jejich vstupem v platnost (1.1.2006) a formulovat doporučení státním organizacím i provozovatelům potravinářských podniků z hlediska nové situace.

Další informace a stanoviska VVP byla věnována expozici organickým sloučeninám cínu z ryb a rybích výrobků v ČR, výskytu mykotoxinu ochratoxinu A ve víně, a byla dokončena stručná informace o reziduích veterinárních léčiv v potravinách živočišného původu v ČR.

Přehledná informace VVP byla také zpracována na téma výskytu mikroorganismu *E.Sakazakii* v kojenecké mléčné výživě, který může mít zdravotní význam pro nejmladší věkové kategorie.

Pro sjednocení užívání pojmů používaných v oblasti hodnocení rizika a hodnocení expozice byl zpracován výkladový slovníček obsahující tyto základní pojmy v anglickém jazyce.

Na podnět Koordinační skupiny pro bezpečnost potravin bylo zpracováno stanovisko VVP k problematice benzethonium chloridu v doplňcích stravy, jehož cílem bylo posoudit vliv této látky na lidské zdraví a možnost stanovení analytického limitu pro kontrolní laboratoře.

Aktuální informace VVP vznikla i na téma doplňky stravy a potraviny nového typu (PNT). Cílem bylo řešit poněkud nepřehlednou situaci při naplňování legislativních požadavků EU týkající se obou oblastí. Materiál byl pozitivně přijat odbornou veřejností, byl dokonce použit i jako učební text a sloužil i jako základ pro hodnocení reálné situace s doplňky stravy na trhu v ČR na počátku roku 2006.

V průběhu roku 2005 byly zveřejněny dvě studie VVP. První přehledný průřezový dokument je věnován tématu alimentárních onemocnění – infekcím a otravám z potravin. Podává aktuální přehled o původcích těchto onemocnění, vyzdvihuje obecná doporučení k prevenci alimentárních infekcí a intoxikací. Druhý přehledný průřezový dokument popisuje problematiku reziduí pesticidů v potravinách, zaměřuje se na nejvýznamnější aspekty aplikace pesticidních prostředků při ochraně zemědělských plodin a chovu hospodářských zvířat vztahujícími se k bezpečnosti potravin. Zmíněny jsou zde nejen doporučení pro výrobce potravin, ale i možnosti ochrany spotřebitele.

Prostřednictvím ČTK byly zveřejněny výsledky reprezentativního průzkumu zájmu spotřebitelů trpících potravinovou alergií a celiakií o údaje uváděné na obalech potravin.

Členové VVP se také zúčastnili jako hlavní aktéři tiskové konference, která byla věnována několika tématům bezpečnosti potravin a výživy.

Souhrn činností VVP za dosavadní období činnosti (2003 – 2005)

Vědecký výbor pro potraviny se v uplynulém tříletém období sešel na 12 řádných plenárních zasedáních, která byla všechna usnášení schopná. Na zasedáních byla pravidelně prezentována a diskutována aktuální témata, která se týkají bezpečnosti potravin, přenášeny informace z EFSA, EK, WHO apod. VVP publikoval projednané a schválené materiály (www.chpr.szu.cz) – 10 průřezových studií, 18 stanovisek/informací, 6 výsledků průzkumu veřejného mínění. Vzhledem k rozsáhlosti některých témat bylo třeba uspořádat řadu pracovních jednání, na která byli pozváni další špičkoví odborníci z ČR.

Použití výsledků práce VVP

Materiály zpracované VVP jsou primárně určeny pro Koordinační skupinu bezpečnosti potravin při MZe ČR a MZ ČR. K dispozici je dále standardně dostává Potravinářská komora, Sdružení českých spotřebitelů a Svaz obchodu a cestovního ruchu. Většina dokumentů má veřejný charakter, k dispozici jsou na výše uvedené speciální web straně VVP. Jediný neveřejný dokument, věnovaný problematice NDL PCB, byl poskytnut pouze EFSA (pracovní skupina pro NDL-PCB, panel pro kontaminanty), protože obsahoval zatím nezveřejněná data a texty dokumentu EFSA. Tento dokument VVP ovlivnil podobu závěrečného dokumentu EFSA k problematice NDL PCB, který byl publikován na sklonku roku 2005.

Výhled do budoucna:

Na 13. plenárním zasedání VVP (únor 2006) bude provedena, v souladu se statutem a jednáním řádem, tajná volba předsedy a místopředsedy VVP na další tříleté období. VVP bude moci navázat na zavedený systém práce, pracovat na tématech, která již byla navržena, a formulovat další náměty. Rámcový plán práce na rok 2006 by měl být navržen a schválen po tomto „volebním zasedání“.